

Linturetkelijän Keski-Pohjanmaa tarjoaa nähtävää

Keski-Pohjanmaa on lintuharrastajalle monipuolinen alue. Upeinta keskipohjalaista luontoa ovat jokilaaksojen peltoaukeat, laajat aapa- ja keidassuot, erämaiset metsät, merenrannikon matalat ja runsaslinnustoiset rehevät lahdet, Suomen upeimmat hiekkadyynialueet, kahlaajarannat ja mansikkana pohjalla – kaunis merensaaristo. Keski-Pohjanmaan lintutieteellinen yhdistys on laatimassa kirjaa Keski-Pohjanmaan parhaista lintukohteista. Ensi vuonna julkaistava kirja opastaa yli sadalle hyvälle lintukohteelle. Noin 25 rakennettua lintutornia helpottavat lintujen tarkkailua.

Pohjoinen ja etelä kohtaavat

Keski-Pohjanmaalla kohtaavat etelä ja pohjoinen, itä ja länsi. Siksi lintumatkailijalle ja -harrastajalle löytyy paljon kiinnostavaa nähtävää. Kaikki Suomessa pesivät pöllöt – tunturien asukia, tunturipöllöä, lukuun ottamatta pesivät Keski-Pohjanmaalla. Myös itäinen taigan asukki, lapinpöllö pesii säännöllisesti. Erämaalajeista mm. maakotka ja muuttohaukka voivat osua eräpolkujen kulkijan kiikariin. Soiden lintulajistosta löytyvät monet kahlaajalajit, mm. jänkäkurppa, pikkukuovi, toisinaan tunturien vesipääskykin. Myös riekkokanta on vielä kohtalainen, paitsi suoalueilla, myös saaristossa. Pohjoisista lajeista pesivänä voi tavata niin uivelon kuin mustalinnunkin.

Eteläistä lajistoa edustavat touko-kesäkuussa saapuvat yölaulajat, rantalehtojen satakielet, viitakerttuset, peltoaukeiden kesäyössä räakkyvät ruisrääkät ja kosteikkojen luhtakanat. Myös rehevien lintujärvien ja merenlahtien lajistossa näkyy eteläisten lajien levittäytyminen kohti pohjoista: harmaahaikarat, heinätavit, harmaasorsat, kaulushaikarat, kyhmyjoutsenet ja mustapyrstökuiirit ovat lisääntyneet.

Kahlaajien rannikko

Keski-Pohjanmaan maankohoamisrannikko tarjoaa loistavat mahdollisuudet nähdä kaikki maamme läpi muuttavat kahlaajalajit, usein sata- ja jopa tuhatpäisinä parvina. Kahlaajien aikaa on loppukevät toukokuussa, syysmuutto alkaa jo kesäkuun lopulla ja nähtävää rannoilla ja rantaniityillä riittää lokakuulle saakka. Tarkkaavainen saattaa löytää joukosta usein myös suurharvinaisuuksia. Viimeisin harvinaisuus oli amerikkalainen harhailija, keltajalkaviklo, joka nähtiin toukokuun lopulla Kokkolassa. Havainto oli vasta neljäs maastamme. Kokkolan Vattajan ja Kalajoen jokisuun upeilla hiekkadyynialueilla on Suomen varmin paikka tavata harvinainen pikkutiira.

Saariston linturikkautta

Kokkolan ja Luodon, sekä Himangan–Kalajoen välinen Rahjan saaristo ovat luonnonkauniita ja linnustoltaan monimuotoisia alueita. Veneilijöille rakennetut retkeilypalvelut ja saaristoon kesäisin liikennöivät yhteysalukset tuovat saariston myös luontomatkailijan ulottuville. Perämeren lajistoa ovat mm. uudistulokkaat: merimetsot ja valkoposkihanhet ja perinteisemmät pilkkasiivet sekä räyskät. Merihanhi ja merikotka ovat ilahduttavasti lisääntyneet viime vuosina. Ulkosaariston lajistoa ovat haahkat, ruokit ja riskilät, jotka ovat aitoja merilintuja. Suomen selkälökkikannasta noin viidennes pesii Keski-Pohjanmaan rannikolla.

Retkivinkki luontoharrastajalle

Kevät: Pöllöjen öinen soidin on komeimmillaan maaliskuussa. Parhaat alueet ovat jokilaaksoissa. Pöllöjen määrät vaihtelevat suuresti myyräkannan mukaan. Huhtikuun lopulla kannattaa suunnata rannikon peltoaukeille seuraamaan suurten lintujen muuttoa ja kerääntymistä ruokailemaan: pohjoiseen muuttavat hanhet, joutsenet ja kurjet kokoontuvat mm. Pedersören Kolpin, Kruunupyyn Brätön, Kokkolan Sorron ja Marinkaisten, Himangan Tomujoen ja Kalajoen Pitkäsenkylän pelloille.

Alkukesä: Yölaulajaretket taiturimaisten satakielien, viita- ja luhtakertusten, sirkkalintujen ja ruiskäkkien maailmaan kannattaa suunnata Pietarsaaren ja Kokkolan seudun reheviin ranta- ja jokivarsilehtoihin, Sievin ja Reisjärven pensaikkoisten järvikuivioiden alueelle. Soilla on linnusto äänekkäimmillään touko-kesäkuussa, hyviä kohteita löytyy kaikista alueen itäosien kunnista: Hyvät retkeilyrakenteet on esimerkiksi Perhon Heikinjärvennevilla.

Loppukesä ja syksy: Saaristo ja rannikko tarjoavat nähtävää. Hyviä kohteita ovat Pietarsaaren Fäboda ja saaristokohde Mässkär, Luodon Köpmanholmen, Kokkolan Tankarin majakkasaari, jossa toimii myös lintujen rengastusasema, Vattaja ja Ohtakari sekä Kalajoen saarikohde Maa- ja Ulkokalla. Kahlaajia kannattaa etsiä esim. Kokkolan Rummelöstä, Marinkaisten rannasta ja Vattajalta sekä Kalajoen Hiekkasärkkien ja Jokisuun alueelta.

Lisätietoja Keski-Pohjanmaan linnuista ja lintupaikoista löytyy osoitteesta: www.kply.fi

Juhani Hannila